

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

## ***Hamer/Belçika – 21861/03***

Karar 27.11.2007 [3. Daire]

### **Madde 6**

#### **Ceza yargılaması**

#### **Madde 6–1**

#### **Cezai alanda suç ithamı**

İzinsiz inşa edilen bir evin yıktırılmasıyla sonuçlanan bir dava: *6. madde uygulanabilir*

### **1 no'lu Protokol'ün 1. maddesi**

#### **1 no'lu Protokol'ün 1. maddesinin 1. fıkrası**

#### **Mallar**

#### **1 no'lu Protokol'ün 1. maddesinin 2. fıkrası**

#### **Malların kullanımının düzenlenmesi**

*Olaylar:* 1967'de başvurunun ebeveynleri izinsiz olarak bir tatil evi inşa etmişlerdir. Başvurunun annesinin ölümü üzerine, babasıyla yapılan paylaşma sözleşmesi açıkça bu yapının varlığına işaret etmekteydi. Bu sözleşme yetkililer tarafından bir harç karşılığı kaydedilmiştir. Başvurunun babasının ölümü üzerine, noter tasdikli miras paylaşım sözleşmesi, söz konusu evden tatil evi olarak açıkça bahsetmekte olup başvurucuda miras vergilerini ödemiştir. Başvurucu her sene taşınmaz vergisi ve ikinci konut vergisi vermiştir. Su işleriyle uğraşan yarı kamusal bir şirket, evi su şebekesine bağlayacak çalışmalar yapmış, devlet yetkilileri bu duruma itiraz etmemiştir. 1994'te polis biri ormanlarla ilgili düzenlemelere aykırı bir şekilde ağaç kesilmesi ve diğeri de inşaat yapılması yasak ormanlık bir alanda izinsiz ev inşa edilmesiyle ilgili iki tutanak tutmuştur. 1999'da başvuru hakkında izinsiz inşa edilen bir tatil evi ve ormanlarla ilgili kararnameye aykırı olarak elli tane çam ağacının kesilmesi suçlamasıyla dava açılmıştır. Asliye ceza mahkemesi başvuru hakkında beraat kararı vermiştir. Savcılığın itirazı üzerine istinaf mahkemesi kararın ağaç kesimiyle ilgili kısmını onamıştır. Ancak imar planlaması hakkındaki bir kararnameye dayanarak başvurucuyu izinsiz inşa edilen bir yapıyı olduğu gibi tutmaktan dolayı mahkûm etmiştir. Ceza yargılamasının süresinin makul süreyi geçtiğini tespit eden istinaf mahkemesi başvuru hakkında basit bir suçluluk beyanı vermiştir. İstinaf mahkemesi başvurucuya söz konusu yeri eski hale getirme, dolayısıyla evi yıkma emri vermiştir. Başvurucu her ne kadar temyize

gitmişse de bundan bir sonuç elde edememiştir. Yargıtay’a göre yerin eski hale getirilmesi bir ceza değil medeni hukuk anlamında bir tedbirdir. Söz konusu ev zorla yıktırılmıştır.

*Hukuk:* Madde 6 § 1 (makul süre) – İstinaf mahkemesinin, yargılamasının süresinin makul süreyi aştığı tespitine dayanarak, başvuru hakkında basit bir suçluluk beyanı vermiş olması, başvurunun “mağdur” sıfatını kaybettirmez. Çünkü bu mahkeme aynı zamanda başvurucuya yeri eski hale getirme emri vermiştir.

Yıkma emri AİHS anlamında “ceza” olarak değerlendirilebileceğinden dolayı 6. madde ceza boyutuyla uygulanır.

Esasla ilgili yargılamanın süresi başlı başına makul gözükse de (yargılama üç yargılama aşaması için üç buçuk yıldan biraz fazla sürmüştür), yapının yasadışı olduğunu tespit eden tutanaktan itibaren başvuru AİHM içtihatları anlamında “sanık” konumuna düşmüş ve bu andan itibaren makul süre başlamıştır. Dolayısıyla üç yargılama aşaması için yargılama süresi 8 ila 9 yılı bulmuş ve bu sürenin 5 yıldan fazlası da çokta karmaşık olmayan hazırlık soruşturması sırasında geçmiştir.

*Sonuç:* İhlal (Oybirliğiyle).

1 no’lu Protokol’ün 1. maddesi – Eleştiri konusu yapı ulusal otoritelerin yasa dışılık tespitlerinden önce yirmi yedi sene var olagelmıştır. Kentsel düzenlemelerin ihlali tespiti ve bu kontrolü sağlamak için gerekli araçların tahsis edilmesi, hiç kuşkusuz, ulusal otoritelerin yetkisine girer. Söz konusu yapıyla ilgili vergiler ödendiğine göre, AİHM otoritelerin bu yapının varlığından haberdar olduklarını farz edebileceğini düşünmektedir. Kısacası otoriteler bu duruma yirmi yedi sene boyunca göz yummuş ve bu durum yasa dışılığın tespitinden sonra da on yıl sürmüştür. Bu kadar uzun bir süreden sonra başvurunun malvarlığına ilişkin tatil evinden yararlanma menfaati bir “mal” olarak kabul edilebilecek kadar önemli ve tanınmış bir çıkardı ve başvuru bu malından yararlanmaya devam edebilme konusunda “meşru bir beklenti”ye sahipti. Evinin yetkililer tarafından yıktırılması şeklinde gelişen başvurunun mal ve mülkine yönelik müdahale yasayla öngörülmüştü. Bu müdahale, taşınmazı, imara kapalı ormanlık bir alan öngören imar planına uygun hale getirmeyi amaçladığına göre, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek amacına yönelikti.

Müdahalenin orantılılığına gelince, AİHM çevrenin bir değer olduğunu belirtir. AİHM, özellikle devlet bu konuda bir düzenleme yapmışsa, ekonomik çıkarlara hatta mülkiyet hakkı gibi bazı temel haklara, çevrenin korunmasına yönelik mülâhazalar karşısında öncelik verilmemesi gerektiğini belirtir. Devlet yetkilileri uygulamaya karar verdikleri çevreyle ilgili koruyucu hükümleri yararlı etkilerinden mahrum bırakmamak amacıyla uygun zamanda müdahale şeklinde somutlaşan bir sorumluluk taşımaktadırlar. Böylece mülkiyet hakkıyla ilgili bazı zorunluluklar, tabi ki mevcut kişisel ve genel çıkarlar arasında adil bir denge kurmak şartıyla, kabul edilebilir.

İlgili tedbir imara kapalı bir ormanlık alanın korunması meşru amacına yönelikti. Tatil evinin sahipleri toplam otuz yedi yıl boyunca evlerinden kesintisiz ve çekişmesiz bir şekilde yararlanmışlardır. Ödenen vergiler ve yapılan çalışmalar gibi resmi işlemler, yetkililerin evin varlığından yıllardır haberdar olduklarını ya da haberdar olmaları gerektiğini göstermektedir. Yasadışı durumun tespitinden sonra da yetkililer dava açana kadar beş yıl beklemiş ve böylece yasanın korumayı amaçladığı ormanlık bir alana zararlı bir durumun süreklilik kazanmasına katkıda bulunmuşlardır.

Öbür taraftan, ulusal hukuk böyle bir ormanlık alanda inşa edilmiş bir yapının hukuka uygun hale getirilmesine imkân vermemektedir. Belçika hukukuna göre zamanaşımına uğramayan bir suç söz konusu ve dolayısıyla savcı her zaman kanunun uygulanmasına karar verebilirdi. İmara kapalı ormanlık bir alanın bütünlüğüne verilen açık zarar nedeniyle öyle görülüyor ki eski hale getirme dışında hiçbir tedbir bu durumda uygun olmazdı. Bunun da ötesinde, otoritelerin zımni bir iznin söz konusu olduğu davalardan farklı olarak, burada yetkililerin izni olmadan inşa edilmiş bir ev söz konusudur. Bundan dolayı müdahale orantısız değildir.

*Sonuç:* İhlal yok (Oybirliğiyle).

Madde 41 – Manevi zarar için 5 000 EUR.

**© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.**

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).

**© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).

**© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.**

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe ([www.coe.int/humanrightstrustfund](http://www.coe.int/humanrightstrustfund)). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: [publishing@echr.coe.int](mailto:publishing@echr.coe.int).